

Politika i glazba s gramofonskih ploča od šelaka domaće
proizvodnje u programu Radijske postaje Osijek
studija slučaja na temelju arhivskog istraživanja

Željka Radovinović

ISTRAŽIVANJE U ARHIVU

Osijek – lipanj 2021. – 7 radnih dana

-HDAO

-Muzej Slavonije

HDAO – darovana zbirka šelak ploča – Radio Osijek

Osim ploča:

- Zapisnik primopredaje ploča od 1.6.1956., načinjen pri promjeni zaposlenika „gramotekara“ – uz popis, koji sadrži 5047 ploča

RADIO OSIJEK

OSIJEK, TRG SLOBODE BR. 12
TELEFON BR. 2632 — POŠTANSKI PRETINAC BR. 66
TEKUĆI RAČUN KOD NARODNE BANKE
OSIJEK BR. 590-1-78

BR. 528/56

OSIJEK, 1.VI.1956 g.

ZAPISNIK

sastavljen u prostorijama Radiostanice Osijek dne 1.VI.1956 g. kojom prilikom je drugarica Eleonora Ivanjoš preuzela na rukovanje gramoteku ove Radiostanice prema inventarnom popisu gramafonskih ploča od ređnog broja 1. do zaključno sa ređnim brojem 5047.

Ploče su evidentirane prema inventarnoj knjizi 3 u tri primjeraka, od kojih se jedna knjiga nalazi kod direktora, druga kod sekretara, a treća kod gramotekara.

Nakon što je Eleonora Ivanjoš prekontrolirala stanje gramafonskih ploča, kao i brojeve, obavezuje se svojim potpisom na ovom zapisniku, da će od današnjeg dana materijalno odgovarati za preuzete gramafonske ploče.

Dovršeno.

Ima:

Ploče predao:

Pravoslav Lončarić
(Posavec Lovro)

Primila:

Eleonora Ivanjoš
(Eleonora Ivanjoš)

INVENTURA PLOČA

1-a	Beethoven: "Simfonija br. 2	Ultraophon	G 14704
b	" " "	"	"
2-a	" " "	"	G 14705
b	" " "	"	"
3-a	" " "	"	G 14706
b	" " "	"	"
4-a	" " "	"	G 14707
b	" " "	"	"
5-a	x.x.: "Slovenske narodne pjesme i pjesovi" JUGOTON	LPM 3	"
b	" " "	"	"
6-a	x.x.: "Srpske narodne pjesme i pjesovi" JUGOTON	LPM 6	"
b	" " "	"	"
7-a	x.x.: "Dalmatinske narodne pjesme"	"	" 2
b	" " "	"	"
8-a	Beethoven: "Simfonija br. 3"	Polydor	66939
b	" " "	"	66940
9-a	" " "	"	66941
b	" " "	"	66942
10-a	" " "	"	66943
b	" " "	"	66944
11-a	" " "	"	66943
b	" " "	"	66944
12-a	" " "	"	66944
b	" " "	"	"
13-a	" " "	"	66944
b	" " "	"	"
14-a	Beethoven: "Simfonija br. 4"	Ultraophon	14708
b	" " "	"	"
15-a	" " "	"	14709
b	" " "	"	"
16-a	" " "	"	14710
b	" " "	"	"
17-a	" " "	"	14711
b	" " "	"	"
18-a	x.x.x.: "Makedonske i srpske nar. pjesme i pjesovi" JUGOTON	LPM 1	"
b	" " "	"	"
19-a	x.x.: "Valceri i polke"	"	LPM 102
b	" " "	"	"
20-a	x.x.: "Beški valceri"	"	LPM 101
b	" " "	"	"

Plahtice radijskog programa iz 1948. i 1961. godine

RADIO ZAGREB
DNEVNI PROGRAM

194

19. travnja 48.

Udalost u kilometrima	Ispravak	Spiker I.	Spiker II.	Glavni put	Časovnik		
Slavonski							
Podunavlje							
Vatreni							

Vrijeme	NAZIV EMISIJE	AUTOR (redak)	Min.	Primjedbe (pri redov. audiju)
20.00	"Hemelula", valcer	Hauptmann	3	1876 b/
	"Hemelula blues"	x x x	3	
	VOKALI A. SCHEFF :			
1.	"Pjesna o bahi"	Bucorski	4	1876 a/
2.	"Zaboravi i ti skrop"	Lajkovski	3,5	1876 b/
3.	"Nepitanica", ruska. iradicionalna		3	1876 a/
4.	"Sma"	Grieg	3	1876 a/
5.	"Mi riješi družo moj"	Lajkovski	2	1876 a/
6.	"U tom grobu"	J. V. Beethoven	3	1876 a/
7.	"Bank"	Schubert	4	1876 a/
8.	"Jubilate"	Scarlatti	3	1876 b/
9.	"Addio"	Testi	4	1876 a/
20.30	V I J E S T I			
20.45	KARAVNI KONCERT :			
1.	Uvertira za operu "Smekti majstor" od	Johanna Straussa	8	1871 a/b
2.	Potpuni iz opere "Lilolin pjes"	Lehar	6	759 a/b
3.	Vals i maske iz muzičke drame "Baskarada" od	Mačarijama	6	1105 a/b
4.	"Margarita"	Grothe	3	461 b/
5.	"U vrtu i šipkama", baletna suite	Ludvig Sjeda	5	873 a/b
6.	"Čavata-intermezzo"	Borchert	3	461 a/
7.	"Dječak prolazi"	Ibanex	3	507 a/
8.	"Misticissima"	Cortopassi	3	577 b/
9.	"Portugalski ribarski pjes"	Winkler	3	770 a/
10.	"U on ovijsca", valcer - intermezzo	Translatour	3	111 a/
11.	"Balada"	x x x	3	438 a/
21.30	VELIKI MUZIKALNI KONCERT S OBRADAMA DOKAJEVIĆA :			
1.	Polka o "Zlatnoj dolini" iz opere "Zlatna dolina"		5	759 a/b
2.	"Dječak vals" iz filma "Cirkus"		3	756 b/ / 7
3.	"Sretnog dana"		3	1105 b/
4.	"Pjesna i koračnica" iz filma "Sretni put"		6	1114 b/a

GND - 801 - 110

Ukupno fotografirano: 988 ploča iz projektnog razdoblja

Proizvođači: Edison Bell Penkala, Elektroton, Jugoton, Jugodisk, Columbia, Oeon, Polydor, Viennola, Supraphon, Esta, Ultraphon

- 74 decelit i lak ploča

- Zbirka - jedna od najvećih u Hrvatskoj - neprikladni fizički uvjeti
- Nije popisana – opisuje se u diskografiji Projekta
- Ravnatelj Arhiva - nesvjestan vrijednosti fonda
- Posebno vrijedna zbirka decelit i lak ploča

Ciljevi istraživanja:

(Dokumenti o emisijama - na drugim se hrvatskim radio postajama nisu sačuvali)

1. Prema popisu ploča - rekonstruirati praksu korištenja ploča u radijskim emisijama.
2. Proučiti vezu između Radio Zagreba i lokalnih postaja, kakav je status imao i Radio Osijek.
3. Rekonstruirati utjecaj politike na glazbeni program Radio Osijeka u godinama za koje je dostupno gradivo

Prvi radio na području HR – *Radio d.d. u Zagrebu* ; privatno poduzeće ; počelo radom 1926.

- 1926-1928 – koncesija, privatno poduzeće
- 1928-1936 – muzičko, dramsko, zabavni program
- 1939 - oduzete koncesije privatnim stanicama – podržavljenje: *Krugoval Zagreb*
- 1945 – *Radio Zagreb...*

PROGRAM

- *Radio Zagreb* – 1926. dnevno glazbene priredbe svake vrsti – „posebnu pažnju posvetiti našoj domaćoj muzičkoj produkciji”
(*Radio vjesnik* 1926.)
- Vijesti – glazba – predavanja – vijesti – plesna glazba (od 22.30-23)

- 1927. – 5 sati programa – glazba iz studija, prijenosi iz Zagreba, prijenosi iz inozemstva, glazba s ploča
- Vedra glazba, operne i koncertne priredbe
- Emisije s gramofonskih ploča (15. prosinca od 18,15 izvedena je na primjer IX. Simfonija L. van Beethovena s ploča zagrebačke tvrtke Edison Bell Penkala) - otežavajuća okolnost u svakodnevnom radu tada jedine spikerice Božene Begović
- Trgovci su u reklamne svrhe gramofonske ploče besplatno ustupali stanici

Jugoslavenski radio kalendar 1937. – statistika programa 1936.:

- o Laka i plesna glazba - 16,03%
- o Opere – 6,85%
- o Ozbiljna glazba – 10,83%
- o Operete – 2,17%
- o Narodna glazba – 6,53%
- o Gramofonske ploče – 17,64% = glazba 60,05%
- o Ostalo – govorne emisije

Glazba s GP – najpovoljnija; besplatno – ugovor s tvrtkama (EBP), ploče u radijskom programu kao reklama

Mr. A. B. Goodman izvješćuje o pregovorima sa "Radio" d.d. u Zagrebu i predlaže odnorni nacrt ugovora prema kojem bi navedeno društvo radiotelegrafskim putem ~~reproduciralo~~ ploče našega društva, uz svakom vremenu nasnaku proizvađača, što bi bilo iz reklamnih obzira osobito povoljno.

Prihvata se.

12. 10/1926

B e s p i s n i k

Sjednice ravnateljstva Edison-Bell-Penkala d.d. održane dne 30. oktobra 1926. u 10 sati do podne u prostorijama Prve hrvatske štedionice u Zagrebu.

Prisutni: potpisani.

§ 1.
Mr. A. B. Goodman izvješćuje o pregovorima sa "Radio" d.d. u Zagrebu i predlaže odnorni nacrt ugovora prema kojem bi navedeno društvo radiotelegrafskim putem ~~reproduciralo~~ ploče našega društva, uz svakom vremenu nasnaku proizvađača, što bi bilo iz reklamnih obzira osobito povoljno.

Prihvata se.

§ 2.
Izvješćuje se o nabavi etiketa za gramofonske ploče i za ostalu robu, te se predlaže u tom pogledu razni uzorci.

Zaključuje se prihvatom onog uzorka koji nam je priposlani iz Londona, koji sadržaje penkalinu glavu.

§ 3.
Mr. A. B. Goodman izvješćuje o daljnjim pregovorima sa ttkom Druker u Zagrebu i o znatno povedanih sahtjevima, koje nam je ova tvrtka stavila u pogledu preuzeća jednog dijela njihovih sudanskih prostorija, ploča i gramofonskih aparata.

Otklanja se.

§ 4.
Predlaže se nacrt ugovora, koji bi se imao sklapati sa zastupnicima i sa mušterijama na otplatu.

Prihvata se.

§ 5.
Mr. A. B. Goodman izvješćuje o pregovorima sa tt. Bothe i Kermann prema kojima bi se našom društvu ustupile jedan dio njihovih sudanskih prostorija u Illici br. 21 u priseljnu i potrebite preaterije u prvom ili u drugom spratu.

Usima se na znanje i ovlađuju se ravnateljji društva, da odnorna pregovora

RADIO I POLITIKA

Radio d.d. u Zagrebu – prisiljen biti apolitičan

1933. *Pravilnik o emisionim programima radio stanica*

- Prosvjećivanje i odgajanje putem riječi i tona
- Služiti nacionalnoj ideji
- Zastupati sve nauke i umjetnosti koje se mogu izraziti živom riječju i tonom
- Programi namijenjeni svim staležima naroda od seljaka do intelektualaca, pa ih prema tome treba i udešavati
- U prvom redu zastupana glazba: nacionalna i slovenska, zatim on strana muzika koja će pravilno i zdravo razvijati muzički ukus. Vokalna muzika koja se izvodi u studijima radio stanica biti će na državnom jeziku, izvođači domaći

P. MARKOVAC

- Radio u kuće malih ljudi donosi priredbe kojima možda nikada ne bi imali priliku prisustvovati

ŠIRENJE TRŽIŠTA - RADIO U OSIJEKU

- 22. lipnja 1934. u 18:00 sati obavljen je prvi radio prijenos iz Osijeka za Radio Zagreb, Ljubljanu i Beograd.
- Drugi prijenos iz Osijeka trajao je cijeloga dana 7. srpnja 1935.

- 1. svibnja 1940. - Vlada Banovine Hrvatske nacionalizirala imovinu dioničkog društva Radio Zagreb - predala Ministarstvu pošta, telegrafa i telefona
- 6. travnja 1941. spiker *Radio Zagreba* izgovorio je riječi “To nisu vježbe, to je ozbiljno, to je rat.”
- *Radio Zagreb* odlukom Ministarskog vijeća NDH stavljen pod nadležnost Državnog tajništva za prosvjećivanje,
- službeni naziv mu postaje *Državna radiopostaja Zagreb*, kasnije *Državna krugovalna postaja Zagreb*

“Radio postaja više nije privatna, trgovačka ili društvena ustanova koja se brine da njezini slušatelji, njezini pretplatnici, dobiju ugodnu zabavu, razonodu i da budu zadovoljni. Državna radio postaja Zagreb postaje opće narodna ustanova i ona ima služiti velikim historijskim opće narodnim ciljevima.” (Latković)

„Državna radio-postaja Zagreb će postati sredstvo najsnažnije propagande u svrhu stvaranja što jačeg dodira između hrvatske vlade i ustaškog pokreta s jedne, a hrvatskog naroda s druge strane” (Isti)

GLAZBENI PROGRAM KRUGOVALA

- često vojne limene glazbe
- nacionalni folklor (tamburaški koncerti)
- narodna glazba iz novopripojene Bosne
- ozbiljna glazba – hrvatski skladatelji – ilirci, pripadnici nacionalnog smjea
- skinuta s programa djela srpskih i židovskih skladatelja i izvoditelja
- program hrvatskih koračnica – na razglas gradskim ulicama

- *Radio-Zagreb*, 15.2.1941. – osnovati posebne studije u Osijeku i Splitu ; posebni dani, kojih bi raspored ispunjavali isključivo izvodioci iz jednoga ili drugoga od ovih gradova
- *Državni zavod za krugovalnu službu Hrvatski krugoval* u Zagrebu izabire Osijek za sjedište pokrajinske krugovalne postaje. U lipnju 1942. osiguran je prostor, nabavljena je radiodifuzna oprema, otkupljuju e i posuđuju gramofonske ploče od građana
- Prvi se puta *Državna krugovalna postaja Osijek* eksperimentalno oglasila 26.siječnja 1943.
- Od proljeća 1944. program radnim danom od 13 do 14 sati te 18 do 21:30, a nedjeljom od 12 do 15 sati te od 17:30 do 22:20
- Promjena naziva – umjesto *Državna krugovalna postaja Osijek ili –Dubrovnik – Hrvatski krugoval – Odašiljač Zagreb* ili - *Odašiljač Dubrovnik*

- Područne postaje sastavljaju dio svojega programa (glazba) ; obavijesni program po uzoru na zagrebački

PROGRAM KRUGOVALA OSIJEK

- nastupao radio orkestar uz mnoge vokalne soliste, djelovao je radio-zbor i manji zabavni orkestar; prijenosi opernih i dramskih kazališnih predstava i koncerata
- 14. travnja 1945. oslobođenje - oglasio se **Radio Osijek** riječima “Smrt fašizmu, sloboda narodu”, a od 16. svibnja počinje redovito emitiranje.
- 1946. se uselio u nove prostorije i produljeno je vrijeme emitiranja.

- Radio 1946. – Ustavom , zajedno s PTT pripao u nadležnost Federacije
- Uredba o organizaciji radiodifuzne službe – država vlasnik i korisnik svih radio-postrojenja u FNRJ
- Glavna radio-direkcija FNRJ u Beogradu – rukovodi u organizacionom, tehničkom i finansijskom pogledu
- Unatoč federativnom uređenju – centralizacija vlasti po uzoru na SSSR
- Središnje vijesti iz BGD svima i svaki dan u 22.00
- U sastav *Radio-stanice Zagreb* 1946. ušla i *Tvornica gramofonskih ploča Elektroton*, novog imena *Jugoton*

- Agitprop - kritizira se predratna umjetnička glazba , nastala kao l'art pour art – glazbeni život monopol društvene elite
- Ukazuje se na manjak narodne glazbe na radiju
- Program postaje ideologiziran – dominiraju ruski i slavenski skladatelji, borbene i druge pjesme i skladbe iz NOB
- Radijski fundus GP – ograničen ratnom čistkom; dobiva ih iz privatnih zbirki sugrađana
- Žive glazbene emisije
- Radio Zagreb pomaže drugim radio-stanicama – šalje program, GP, ansamble

Osnovni zadaci muzičkog odjela Radija (M.Špiler)

1. Ostvariti 60 % muzičkih naprama 40 % govornih emisija
2. Ostvariti omjer od 40 5 ozbiljne muzike naprama 30% narodne i 30% lake muzike
3. Postići u okviru umjetničkih muzičkih emisija oko 33 % domaće muzike
4. Postići oko 33% slavenske muzike
5. Obogatiti repertoar narodne muzike daljnjim dobrim priredbama partizanskih i drugih pjesama i plesova
6. Uvesti tjedno po jednu kraću emisiju narodne muzike iz svih naših federalnih jedinica
7. Uvesti tjedno po jednu kraću emisiju muzike ostalih slavenskih naroda
8. Davati još više i još boljih priredaba narodne muzike u koncertnoj dvorani, tvornicama i poduzećima
9. Poboljšati emisije lake muzike daljnjim čišćenjem od neumjetničkih natruha, te obogaćenjem repertoara zdravom naprednom – naročito sovjetskom – lakom muzikom
10. Dati inicijativu za stvaranje dobre domaće lake muzike
11. Poduzeti sve potrebno za daljnje približavanje muzičkog programa širokim narodnim slojevima
12. Posvetiti još veću pažnju muzičkim tekovinama NOB i našem suvremenom umjetničkom stvaranju
13. Planski upoznavati slušače s najboljim djelima suvremenog i starijeg stvaranja domaćih, slavenskih i ostalih kompozitora, s naročitim obzirom na sovjetsko muzičko stvaranje
14. Planski pristupiti javnim priredbama simfonijskog Radio-orkestra i Radio-zbora
15. Uvesti muzičko-odgojne emisije
16. Povećati broj potrebnih uvoda, konferansa i tumačenja te poboljšati njihovu kvalitetu

Radio-stanice Dubrovnik, Osijek i Rijeka (Špiler)

- Regionalnog značaja
- Prenositi program centralne stanice diljem FNRJ ; unoseći svoje specifične elemente približiti se slušačima svoga kraja
- 1946.- tehnički nemoguće prenositi program – iz dostavljenog materijala stvaraju vlastite emisije
- Program sadrži političke, privredne, kulturno-umjetničke, omladinske, obiteljske i zdravstvene emisije, vijesti i emisije na mađarskom jeziku, a nešto kasnije radiodrame i sportske emisije. Glazbeni program sastavlja se s gramofonskih ploča, a vrlo često uživo se emitiraju nastupi osječkih orkestara i izvođača, prenoseći bogati glazbeni život grada na radiostanicu. Radio Osijek 1950-ih godina istaknuti je promotor vokalne zabavne glazbe koji okuplja maštovite nadarene osječke glazbenike i popularizira pjesme koje će biti snimljene na gramofonskim pločama.

1. Prevladava ruska glazba:

- vokalni koncert – Čajkovski, Musorgski, tradicionalna, uz klasike (Mozart, Beethoven) - ploče
- VEĆE MUZIKE SOVJETSKOG KOMPOZITORA DUNAJEVSKOG - ploče
- LAKA ORKESTRALNA MUZIKA (Glier, HAčaturjan, Glier i Strauss) - ploče
- PJESME I MARŠEVI (ruski i podobni hrvatski skladatelji)
- Vedra muzika (Solovjev Sedoj, Tihonov , Perkelmann, Strauss) – ploče
- FILMSKE MELODIJE (Dunajevski, Solovjev Sedoj)

2. S naslovima koji obećavaju zabavu – glazba iz opereta i opera, ulomci popularnih klasičnih komada

- ZABAVNI KONCERT – ulomci iz opera i opereta – ploče
- OMLADINSKI KONCERT (odlomci iz klasičnih skladbi s ploča)
- KONCERT LAKE MUZIKE – odlomci iz opera i opereta (Solovjev Sedoj, Miljotin, Di Capua et al.) ploče
- POPULARNI KONCERT – odlomci iz opera i opereta (Lehar, Nicola i, Offenbach) – uživo
- KOMORNA MUZIKA (Dvorak)
- PLESNA MUZIKA
- DJELA FREDERICA CHOPINA – ploče

3. UŽIVO – osječki izvođači

- PJESME JUGOSLAVENSKIH KOMPOZITORA PJEVAJU IVAN FEHER I ZDENKO RICHTER – ČLANOVI OPERE NARODNOG KAZALIŠTA U OSIJEKU- ZA GLASOVIROM DRAGUTIN SAVIN DIRIGENT NARODNOG KAZALIŠTA U OSIJEKU – uživo
- OPERETNI NAPJEVI : PJEVAJU SONJA ŠAGOVEC I ZDENKO RICHTER ČLANOVI HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA _ ZA GLASOVIROM DRAGUTIN SAVIN
- SVIRA ZABAVNI KVINTET NIKOLE DJURDJEVIĆ-PETROVIĆA (ulomci iz opereta, baleta, opera) – uživo
- KLAVIRSKI KONCERT WALETH ŠTEFANIJE – (Mozart, Haydn) uživo
- ZABAVNI TRIO STANISLAVA SVIRA

4. Narodna glazba – samo u obradama

- SLAVENSKE MELODIJE – narodne i na temelju narodnih – ploče
- JOCO ELHARD SVIRA NA HARMONICI NARODNE PJESME
- MARIJA HAMPL PJEVA OBRADU NARODNIH PJESAMA UZ PRATNJU TAMBURAŠKOG ORKESTRA SVETOZARA HAMPLA

5. Masovna i glazba s temom NOB

- MASOVNA I NARODNA MUZIKA
- NARODNE I BORBENE PJESME PJEVAJU: MICA GLAVAŠEVIĆ, MARIJA HAMPL, IVAN RADONIĆ UZ PRATNJU TAMBURAŠKOG ZBORASVETOZARA HAMPLA – uživo
- ZBORNA MUZIKA – domaći podobni skladatelji (Devčić, Danev, Mokranjac)
- MUZIČKO LITERARNA EMISIJA POSVEĆENA 1. MAJU
- PJESME IZ NARODNOOSLOBODILAČKE BORBE

- Program Radio Osijeka 1948. se u potpunosti uklapa u pravila
- Slušaatelji nisu bili zadovoljni programom – tražili su više lake, popularne glazbe. Odgovor uprave je bio sljedeći:
„U korepondenciji sa slušaateljima... onima koji zamjeraju što je sve manje plesnih melodija na programu radija uredništvo poručuje da je „razlog u tome što smo isključili nakaznu plesnu muziku, koju su nam importirali nosioci „kulture” preko oceana i iz nekih zapadnih zemalja” te da se „s područja vedre muzike daju djela, koja nisu plod izopačenog ukusa ni divljačkog mahnitanja...” (*Radio Zagreb, Osijek i Dubrovnik, IV (1946),5*)
- Zahtjeve slušaatelja za slobodnijim izborom glazbe u emisijama „po vašim željama”, proglašava se tehnički neostvarivim
- Odbijanje želje za slušanjem oratorija (crkvena glazba), opravdava se neposjedovanjem ploča...

- Godine nakon Rezolucije Informbiroa (1948.)– ne donose odmah veću razliku u programu – strah od sovjetske vojne odmazde
- 1951. Radio Zagreb donosi emisiju glazbe po željama slušatelja
- Ankete za istraživanje mišljenja publike – činjenica da se najviše sluša laka i plesna glazba (gotovo 90 %) više nije u potpunosti negativna (B.Polić), iako stariji članovi partijskih tijela zazivaju neprihvatanje američkog utjecaja koji je stizao s jazz-glazbom (F. Pomykalo)

- Pedesetih se uspostavljaju nove veze s inozemstvom. Iz stranih radijskih postaja stižu magnetofonske vrpce. U časopisu *Jugoslovenski radio* redovito su tiskani programi Radio Osijeka. Na žalost, samo iz naslova emisija nije moguće rekonstruirati njihov sadržaj.
- Tehnički je sve lakše slušati strane radijske programe - konkurencija
- Programske plahtice emisije glazbe po željama slušatelja Radio Osijeka iz 1961. odaju njihov ukus, kojim prevladavaju domaće zabavne vokalnoinstrumentalne skladbe i obrade narodnih pjesama.

IV. "JA SAM MLADI DALMATINAC" -

36. Dragoj sestri Štefaniji Ružić iz Slavenske Pežege za rođendan svake dobro, a dragoj mami za ugodno poslije podne - želi Marija Pavić iz Našica.
37. Obitelji Jurčić, te Miloša Pavlovića i njegove ukućane u Berovu mnogo pozdravljaju Stevo, Marija i mali Željko iz Osijeka. (Škaričić)
38. Dragoj supruzi Mari Rupčić iz Dalja za 55- rođendan - žele sin Ante, suprug Jure, snaha Katica, unuk Tomica, Braco, mala Seka, sin Pero, snaha Marija, te unuk Željko iz Osijeka.
39. Stevi Stankoviću iz Našica za rođendan - žele - supruga Terezija i sin Čedomir.
40. Dragom sinu Ivici, snahi Željki i malej unučici Marini za sretan dolazak u Popovac, želi njihova majka Ivanka Gačina iz Popovca.
41. Jeli Vince mnogo sreće za rođendan - žele suprug Djuro i sin Ivica Vince.
42. Katici Marjanović sa Poljoprivrednog dobra Branjevina za 32- rođendan - žele suprug^{te} djeca Ivica, Pištika, Jožika, Drago i Katica. Ujedno žele^{skoro} zdravljenje.
43. Josipu Kraljiku iz Ulice Anke Buterac 2-b, mnogo sreće prigodom 62- rođendana - želi supruga.

(pleča 4886-b)

V. Paul Anka: "VOLIM TE NEVOJČICE" -

44. Antinoj mami, tati i baki, bratu i šurjakinji iz Batrine, teti Mandici Babić iz Neve Kapele, Marici Miki iz Batrine broj 32 i njenim roditeljima kao i ostaloj rodbini za ugodno prije podne - želi Terezija iz Slavenskog Breda.

ZAKLJUČAK:

Na temelju zbirke gramofonskih ploča od šelaka Radio Osijeka u HDAOS i prateće dokumentacije nije bilo moguće u većoj mjeri ostvariti ciljeve ovog malog istraživanja:

1. Uspoređujući popis ploča - rekonstruirati praksu korištenja ploča u radijskim emisijama

- Gramofonske su ploče u počecima radija u Hrvatskoj bile temelj glazbenog programa
- Njihovo je korištenje bilo besplatno
- Šelak je, kao materijal od kojega su ploče bile izrađene, podložan trošenju i osjetljiv na oštećenja – zbirke radijskih „gramoteka” su relativno brzo postajale neupotrebljive, posljedično izbor glazbe za program sve manji, što je izazivalo nezadovoljstvo pretplatnika

2. Vezu između Radio Zagreba i lokalnih postaja, mogli smo istražiti samo iz dostupne literature. Najviše je informacija u svome nizu knjiga o povijesti radija objavio Nikola Vončina.

3. Rekonstruirati utjecaj politike na glazbeni program Radio Osijeka u godinama za koje je dostupno gradivo bilo je moguće u krajnje skromnom opsegu. Zaključiti je, da je program te postaje 1948. godine bio u potpunosti u skladu s pravilima koja je nametala zagrebačka Uprava – posredno politička tijela KP.

Teme koje su načete ovom prilikom svakako zahtijevaju nadopunu, na temelju dublje potrage za primarnim izvorima (dokumentacijom Radio-Osijeka), kao i širenje istraživanja na fonoteku RO, u kojoj bi se mogle kriti presnimke programa iz najranijega doba ustanove.